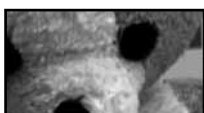

ZÁVĚRNÍK

deník nejčtenější
...moje noviny zpravodajské
noviny
www.krkonosky.denik.cz/ds

REDAKCE

strana 98

strana 111

DENÍK DĚTSKÉ SCÉNY

čtvrtek - 21. června

TRUTNOV 2007

číslo - 6.

ZÁVĚRNÍK

Každý rok prosí redaktory, aby si mohli za odměnu za svou pohotovou práci napsat úvodník. Poprvé jsem jim to nabídl v sobotu, podruhé – nebudu vás dál unavovat, možnost nevyužili nikdy. Vždycky měli něco na práci – stejně jako вчера.

Proto opět píšu úvodník já.

Poslední číslo má vždycky špatnou pozici. Polovina účastníků už je pryč, je třeba ledacos dokončit, završit, dopovědět. Unava redaktory ochromuje, a proto poslední číslo vzniká pomalu a dost klopotně. Přitom je to možnost odlehčit strohé vyjadřování. Jenže už to nějak nejde. Tvorivé náboje jsme vystříleli a tak se veškeré přemýšlení a konspirování nakonec zvrhne v originální způsob představení redakce čtenářům. Jenže ve chvíli psaní vám už originální nepřipadá vůbec nic...

Z tohoto důvodu nabízíme především pravidelné rubriky – slovo poroty, záznamy z dětské i dospělé diskuse, pohledy do seminářů předposledního dne.

Ovšem, na přidanou tu přeje jenom je – zveřejnění dvojic a dosud nepublikované fotografie. Sami už nevíme, jestli je toho málo nebo moc. Pomalu ale jistě nás začíná strašit vidina kruté reality příštího rána. Čtvrteční pracovní porada, klasifikační porada, čtyřhodinová cesta vlakem, znovušetření s rodinou. Vy, naši čtenáři, jste na tom podobně. Tímto číslem budete listovat ve vlaku a nebo v autobuse a letošní Dětská scéna se při čtení přesune z roviny současné do sféry minulé. A vesmír? Ten tu bude dál.

Tak snad za rok, na shledanou.

Šťastnou cestu domů a jen dobré vzpomínky. A tiché přání, abyste se během roku alespoň k některým našim stránkám ještě vrátili, protože třeba přináší zajímavý materiál a nebo názor.

za redakci jako letos vždycky Chropáček

■

Autorem fotografie na titulní straně a všech dalších fotografií v tomto čísle - pokud není uvedeno jinak - je Michal Drtina.

DNES O...

MULTIMEDIÁLNÍM DIVADLE

Včerejší den přinesl téma multimediálního divadla – nejen v souvislosti představení Wenuše slánské Vrtule. Proto nabízíme materiál, který jsme k tomuto tématu sebrali a doplnili o rozhovory se zajímavými lidmi a také anketní otázku.

Citujeme z literatury

„Na projekčním plátně přelétáme Prahu, zlaté město. Její hlavní třídy, romantické parky, historické uličky. Vyjasnění, záblesk, tma. Když se rozsvítí projektor, pianista zmizel z pódia a na jeho místě se objevili čtyři vyšňoření cimbalisté. Nezapomeňte však, že film stále běží ...

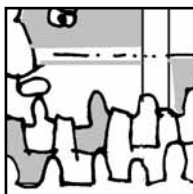
Prší. Tanečník, který se zjevil bůhví odkud, zachytil krůpěj, jež skanula z plátna ... A podobně se objevuje i na tisíc dalších překvapení v průběhu celého představení: kino, balet, hudba, revue, komedie, humor, veselé písně, dívky, jež tančí jako rozvířené obilí a jsou oděny ve vyšíváné kroje a obuty v červených holínkách.

Chcete další příklad? Tanečník chytil obraz tanečnice-hvězdy na obrovský bubínek, který drží v ruce. Pohyb rukou: obraz se přenesl a oba partneři se zjeví podle režijního záměru na plátně ... Na pódiu v popředí fantazie pokračuje. Tato "laterna magika" je vskutku fantastická a je hodna svého jména ... Je to férie; něco zcela nového. Je to supersynchronizace scény, dialogů a obrazů. Je to podivná, která zahajuje novou éru našich divadel."

... její kouzlo a působivost je v originalitě, vtipu, nápadu a fantazii. V tom, že využívá spojení filmu a živého herce určitým způsobem, tak, že toto spojení slouží k co nejvrstevnatějšímu vyjádření skutečnosti.

Z příkladu je zřejmé, že jsem zcela přirozeně dospěl k určité kombinaci všech možných prvků, které mohou jakýmkoli způsobem zdůraznit práci s prostorem a časem. Tímto myšlením jsem také došel k Laterně magice. Nejenže jsem v této kombinaci jeviště a filmu mohl demonstrovat, co je to čas a prostor, který se vymyká dimenzím skutečnosti života, ale mohl jsem dokázat sám sobě a divákovi, jak lze využít průsečky času a prostoru. V Laterně magice šlo rovněž o obsah pojmů přesnost a věčnost.

Hedbávný, Z., Alfréd Radok, Zpráva o jednom osudu, ND a Divadelní ústav, Praha 1994, str. 269

Pohledem Petra Francána, fotografa, kameramana režiséra a vedoucího Laboratoře práce s médii na divadelní fakultě JAMU.

MULTIMÉDIA, GULÁŠ A MALÉ KAMÍNKY

Co je podle Vás multimediální divadlo?

„Multimediální“ je v současné době velice oblíbené slovo a schovává se pod to jak obraz, tak zvuk, a z mého pohledu je to slovo trochu zneužívané, takže když se řekne multimediální divadlo, představím si divadlo, ve kterém je použita nějaká projekce, technika v prostorovém slova smyslu.

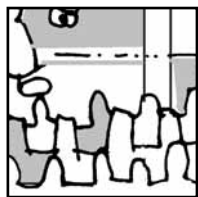
Kde je podle Vás ta hranice mezi tím, co je ještě divadlo a co už je technická záležitost?

Protože pracuji s obrazem a se zvukem, tak je to pro mne velice bolestivé téma. A mám strašně nerad, když (aby se zamlžilo to, že je hra trochu slabší) někdo ze studentů přijde s nápadem: tak tam dáme projekci, tak tam dáme přenos kamer (kamera live přenáší obraz na nějaké projekční plátno). Ta technika má z mého pohledu stejnou funkci jako lak na houslích – nezlepší nikdy kvalitu zvuku, ale může ty housle zničit, když je špatně udělaný. V tomhle jsem staromilec, z mého pohledu by se měla multimédia používat tehdy, kdy to může okorenit celkové vyznění hry, ale rozhodně by se neměla používat ve chvíli, kdy režisér nebo scénograf neví, jak dál. A bohužel vidím to tak 50 na 50, nebo spíš na 75 vůči 25 procentům funkčního použití médií. Často se používají nějaké technologie a lidi jimi začnou míchat takový multimediální guláš, který v podstatě uspokojí 90 procent lidí, ale zdaleka to není to, co by to mohlo být. A když se ten technologický guláš odstraní, tak z toho zbude velice slabounká věc se spoustou chyb.

Je to způsob obrazové řeči a já jsem skutečně musí mluvit. To znamená, že to má nějaké zákonitosti, něco se tím musí říkat, písmenka se dávají k sobě a říkají dohromady slovo, ale nemůže to být jen neartikulované blábolení písmenek, která dohromady nic neznamenaají. Obávám se, že na spoustě škol – nechci mluvit o naší škole ani o žádné jiné konkrétní škole – je to velice často takové vaření z vody. Jediná cesta je naučit se používat malé kamínky – od jednoduché projekce diapozitivů

na nějaké pozadí, kdy to začne hrát místo kulis... Je to v podstatě hra světla – na to se nesmí zapomínat, že divadlo je hra světla a mluveného slova. Nemá smysl plést dohromady několik faktorů, protože i zkušený člověk se v tom utopí. A vždycky nastane to míchání toho „guláše“ – když nevím, jak dál, přidám další efekt. A to je cesta do pekla.

Vzpomeneš si na konkrétní příklad z dětského nebo studentského divadla, kde jsi měl pocit, že použití multimédií fungovalo nebo naopak mohlo fungovat, kdyby...

Teď se velice často používají tzv. multimedia při koncertech moderní vážné hudby, která je určená jak pro dospělé, tak i pro děti. Něco takového jsem viděl asi před dvěma měsíci v Divadle Radost: koncert moderní vážné hudby, ve kterém účinkovaly děti. Částečně děti z publika a částečně účinkující. Byl to vlastně poslechový pořad, který byl doplněn obrazem – promítáním, házením nafouknutých průhledných míčů v protisvětle, kdy to házelo stíny na ty míče, ještě do toho bylo něco promítáno... Co se týká vytvoření nějaké iluze, teprve teď (i třeba s použitím prostorového zvuku). Ale když jsem se v tomto případě sám sebe zeptal, jestli by ta hudba byla poslouchatelná bez toho obrazu, tak nebyla. A to bylo pro mě zásadní poznání, tenkrát jsem dospěl k „definování“ toho „guláše“. Je to opravdu problém – jestliže ta samotná věc není nosná a jenom se o multimedia opírá, tak z toho vznikne jakýsi průměr. Nedostane se to tam, kam by mohlo – tedy do situace, kdy má divák opravdu pocit, že se ocitl někde, kde ještě nebyl. Je to opravdu náročné na koncepci – aby si to člověk pečlivě připravil, vymyslel si dobrou věc – a pak ji multimedia mohou jen okořenit.

Co podle Vás může z oblasti multimédií použít učitel(ka) na základní nebo základní umělecké škole?

Když to vezmu od toho nejjednoduššího, tak samozřejmě je zajímavé tzv. karaoke – hraje muzika, děti k tomu mohou zpívat. Je to i způsob uvolnění. Protože to běží pořád dokola, tak děti mají možnost se zase chytit, když se spletou. Nebo Orfeův instrumentář – všechny bicí nástroje jsou pro toto ideální, dají se použít i k vytváření obrazu – může pak vzniknout třeba rytmiizovaný promítaný obraz... Je obtížné určit, co je vhodné pro malé a co pro starší děti, ale tohle by i ty malé mohlo bavit.

Samozřejmě je pak problém v technologiích. Kameru si školy pořídí, horší je, kdo se naučí ji ovládat a ještě horší, kdo se naučí ten obraz zpracovat. Zpracování je tak složité a časově náročné, že se obávám, že kdyby si chtěl kantor připravovat nějaký obrazový materiál pravidelně, nemohl by dělat nic jiného. Ale na jednorázové projekty se to hodí – dnes není problém pořídit si levný software na střihání a zaznamenávání akce, sestřihávat je a připravovat obrazový materiál.

Mluvíte teď spíš o herní a divadelní průpravě dětí...

Třeba. Vztít si známou pohádku, vystříhat z ní určité pasáže, ty vynechávat a nechat prostor pro to, aby to děti dohrály... Děti by na to mohly navazovat, mohly by s tím začít komunikovat, vést s tím dialog. Je tu hodně možností, ale musí tu být koncepční základna. Jinak je to jenom technika.

A přímo při tvorbě inscenace?

V dětských centrech pomáhá, když se děcka učí točit film, učí se ho střihát – i ty problematické skupiny, které jsou roztěkané, neschopné koncentrace; natolik je to zaujme, že pokud nejsou postižení nějak rozumově, tak jsou schopní a pracují. Ale u divadla je to obtížné, protože takhle on line něco zpracovávat je fakt problematické, bez profesionála to nejde. Všechny školy, které se tomu věnují, si třeba najímají studenty z FAVU studenty, kteří jim to zabezpečují. Já jsem k tomu trochu skeptický. Připadá mi, že po tom většinou sahají lidi, kteří mají problémy námětové a vidím to tady (na divadelní fakultě – pozn. red.) taky. Pořád někdo snímá obraz naživo a promítá to, z jedné do jiné místnosti atd., ale mně to přijde úplně zbytečné. Často tam chybí obsah. Nebo třeba když něco nestihá mim, tak tam začnou dávat efekty, na to jsem alergický, protože mi připadá, že to kazí jak to mimovství, tak tu techniku. Viděl jsem třeba vyprávění rukou – v projekci tam bylo zdvojení, ztrojení rukou, ruce mizely v barvě, barva se nalévala a zase mizela... To ti vyprodukuje kdejaký software! Já mám rád čisté věci, raději bych viděl pěkně používaná, mimořádně čistá světla. Dneska udělat něco složitějšího je hrozně jednoduché. Udělat čistou věc – kdy si člověk řekne: jednoduchý příběh a jak úžasné – toho je dnes hrozně málo.

A co podle Vás učitelům chybí? Jak by na to měli jít?

Při použití tzv. multimediálních technologií pro ZŠ a ZUŠ bych doporučoval, aby se kantoři napřed naučili zacházet s kamerou tak, aby s ní nemleli, necukali doprava doleva a hlavně probouha nenajížděli permanentně čtyřikrát za sebou, tak, aby pokud možno ta kamera byla statická a jen zaznamenávala to, co je v obraze. Dobrý kameraman a dobrý fotograf se pozná podle toho, že tam neplete svoje ego, že tam není vnímání ta kamera, že tam s ní nikdo neškube a nesnaží se v uvozovkách o nějaké umění, netradiční pohled. Dobrý profesionál se pozná tak, že není vidět. Neruší a přenáší obraz divákovi takový, jaký je. To by bylo optimální, protože v divadle obzvlášť jde o to, aby divák komunikoval s obrazem. Divákovi je naprosto lhostejné, kdo drží kameru v ruce. Kantoři by se měli naučit v klidu snímát, sbírat materiál, který se později použije. To znamená nebrat jen celky, ale i detaily, aby se to dalo prostříhnout atd. A aby postupně byli schopni přenášet to na žáky a studenty, aby se ti naučili v klidu snímát a pochopili, že když budou kamerou „míchat“, tak 99 procent nepůjde použít. Jestliže se jim podaří takhle umravnit nějaké studenty, tak ti pak budou schopni stát staticky mezi dětmi a přenášet třeba i ten obraz na plátno. Nebo do jiné místnosti, haly, nebo do stejné místnosti a vytvářet multimediální obraz. To bych viděl jako cestu.

A potom k tomu přibírá zvukovou složku, která, ač se nezdá, je více než padesátiprocentní.

Obraz přináší emoce, ale zvuk přináší informace. To bych viděl jako další prvek, skládal bych to z malých kamínků. Poté, co obsáhnou nějaký prvek technicky ve cvičení, pak bych se teprve díval, jak to mohu použít. Ale nedělal bych to tou cestou, že si vymyslím nějaký projekt a začnu přemýšlet, jaká všechna média bych do toho narval...

Multimediální „guláš“ je vždycky divatelný, ale nikdy není nadprůměrný. A nikdy tam nevznikne pocit toho „zázraku“, že jsme se dotkli něčeho dalšího. Takže prosazují co největší čistotu, protože té technologie je tolik,

že pokud k ní budu přistupovat hltavě, tak mne zahltní.

Cítujeme z literatury

Multimediální představení

„Multimediální představení není pouze to, které využívá audiovizuálních prostředků a zmnožuje zdroje divadelní informace. Je to představení obohacující obvyklé setkání herce a diváka o novou dimenzi.

Všechna média, která jsou dnes k dispozici (obrazová technologie, tj. diapozitiv, film, video, mikrofon hi-fi, vokalizér – hlasová modelace), optické vlákno, numerický zvuk a obraz, telematika, CD-ROM a další), mohou být součástí divadelní události; často ji doslova zaplavují. Je takto vytvořený celek stále ještě uměním? Používání médií by se mělo řídit alespoň několika kritérii: formální krásou, autentičností prožitku, „nezainteresovanou“ hrou herců a komunikací s divákem.

Komunikace nicméně nabývá neočekávaných forem, přestává být diskurzivní, lineární a hierarchizovaná. Text je pojímán jako zvuk či hudba, látka, s níž může umělec manipulovat. Tělo herce může divák vnímat přímo, v reálném čase a prostoru, ale může být také různým způsobem „retušováno“ či vnímáno jako stín elektronických médií. Jeho „nosič“ se neustále mění a rozlišení mezi skutečným a virtuálním je někdy značně problematické. Tak se směřuje k „syntetickému herci“ vytvořenému z nejrozličnějších materiálů v procesu simulace, která neustále posouvá hranici mezi autentickou a umělou produkcí. Tím se redefinují i role autora, diváka a protagonistů, ať jde o osoby „syntetické“ či „z masa a kostí“.

Ve Spojených státech se již v 60. letech umělci snažili zapojit do živé divadelní tvorby nejnovější technologické objevy (Cage, Rainer). Wooster Group se specializoval na interakci mezi audiovizuální technologií a živým hercem (Rybí příběh / Fish story, 1993). (...) Herec, který vede „dialog“ se svým vlastním nahraným obrazem, si klade otázky týkající se identity lidské bytosti a poukazuje na intermedialnost scénických umění a osob.“

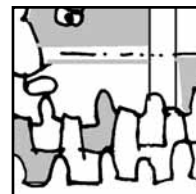
* Pavis, P. Divadelní slovník. Divadelní ústav, Praha, 2003, s. 271.

Intermedialnost – „vzájemné působení různých médií, především co do jejich speciálních vlastností a jejich působení na divadelní představení. (...) Například na jevišti se dá použít „filmového“ osvětlení, tělesný mim E. Decrouxe využívá filmových prostředků (splývání, zpomalení, přerušovaný průběh), narativní montáž krátkých sekvencí a filmových záběrů se stává dramatickou atd.“

Tamtéž, s. 207.

Pohledem Tomáše Gruny,

člena divadelního souboru Pírko a pedagoga Laboratoře práce s médii na divadelní fakultě JAMU.

Zároveň vede otevřené Video dílny v SDV Labyrint – pobočka SVČ Lužánky, ve kterých se účastníci seznamují s tím,

jak zacházet s kamerou (přes animaci až po hraný film).

PRVOTNÍ MUSÍ BÝT VŽDYCKY

HRANÍ

Co je podle tebe multimediální divadlo?

Myslím si, že je to divadlo, ve kterém se používá více než jedno médium (obrazové, zvukové), ale zároveň si myslím, že je to divadlo, kde je divák více vtážen do samotného divadla. K těm médiím patří třeba projekce, zvuk, různé druhy světla od scanů, laserů... Kouře, mlhy, bub-

linky, UV scéna – tedy vlastně černé divadlo. To se používá třeba na technoparty.

Jak to vypadá?

Je to UV zářivka. Když ji zapneš, tak se na scéně objeví věci, které normálně nejsou vidět – protože jsou ze speciální barvy nebo materiálu. Používá se to třeba, když chceš nějak udělat, že lidi na jevišti jsou mrtví: natrou si obličej UV barvou a když se pak objeví na scéně, tak jsou vidět jen jejich obličej. To použil Jovan (Marek Jovanovski – pozn.red.). A ještě si myslím, že do multimédií patří projekce spojená s video DJ-ingem – člověk (DJ) je u projektoru a přímo reaguje na to, co se děje na scéně. A toto by podle mě měl být ten směr využívání projektoru – spíš než ten, že si divadelníci něco předtočí, pak to jen spustí a na projekci nereagují. To je pak příliš statická záležitost, protože jsou svazování tempem toho, co si natočili dopředu. Většinou jsou taková představení, aspoň co jsem viděl, příliš „sražená“; vázaná tím, co je za nimi promítané, je to takové kino.

Setkal ses s využíváním médií v dětském nebo studentském divadle?

Jovan (Marek Jovanovski) používal UV, ale jinak jsem projekci v dětském divadle ještě neviděl. Z mého pohledu ale taky do multimédií patří třeba stínohra. Ne tedy přímo práce se světlem a stínem, ale třeba použití meotaru nebo diaprojektoru. S tím jsem se setkal.

Máš nějaký konkrétní příklad?

Meotar využívá třeba paní Zoja Mikotová v představení „Bajky a sny“. My jsme zkoušeli v Pírkou spojit fotky a stínohru. Promítali jsme fotky, třeba ulici, a do té ulice přijde stín. Do fotky vstupuje stín člověka, což vytváří víc rovin (vrstev) divadelní

scény.

Mělo by tedy podle Tebe dětské a studentské divadlo multimédia používat?

Nemyslím si, že je dobré stavět na multimédiích divadelní představení. Divadlo je o hraní a multimédia to mají jen podpořit. Nemělo by to být jen předvádění speciálních efektů, ale prvotní musí být vždycky hraní.

A kde je ta hranice?

Letos byli v Brně na festivalu Setkání/Encounter představení školy z Krakova, a ti myslím používali projekci přesprilíš. Bořilo to celé představení...promítali tam město, projekce se tak zvláštně potrhávala, snažili se vytvořit tam takovou noir atmosféru, ale přišlo mi, že diváci spíš sledovali, jak se trhá ta projekce a nesledovali herecké výkony. Těžko říct, kde je ta hranice, ale myslím si, že by se mělo víc hrát než rvát do divadla ta multimédia.

A mohou je tedy dětské soubory využívat? Jak?

Určitě! Třeba to UV, diaprojektory... I samotný projektor je dobrý, ale v omezené míře. Nestavět na tom to představení, protože pak je to vlastně film. V CVC Ulita (ted' je to vlastně Legáto) jsem viděl představení, kdy se divák dvě třetiny představení vlastně díval na film. Pak se přerušil film a oni zahráli krátkou sekvenci a zase jel film. Co mi připadá spíš jako filmové představení. V Anglii jsem viděl jiné představení – jede film a před plátnem se hraje divadlo – což si ale myslím, že není divadlo, je to prostě takový paskvil. Bezesporu je zajímavé to vidět.

Je možné použít projekci nebo různé hlasové modifikátory. Pamatuju si jedno představení u nás v Labyrintu. Zvukař (a herec v jedné osobě) byl na ochoze nad jevištěm s mikrofonom a mluvil do toho mikrofону a sámkoval přes počítač, což dělalo takové „UUUHHMM, slyším vás...“ Ale neměli to nahrané dopředu, nezmáčkli jen play a nerozjelo se to předem připravené. Preferuji živá multimédia, divadlo má být živé. Čím víc je tam mrtvých věcí, tím víc je divadlo mrtvé. Z mého pohledu.

Pro školní divadlo je úplně nejlepší meotar nebo diáky. Není to náročné na ovládání a u amatérů a dětského divadla je dobré, když si to herci sami vytvářejí. Třeba když si nafotí fotky a pak je sami promítají. Oni sami jsou scénografové.

V jakých situacích ta multimédia mohou pomoci?

Jovan (div. Soubor PlánB) je super příklad. Když dělali detektivku podle A. Christie, Deset malých černoušků, nemohli pořád přijít na to, jak tam sehrát ty mrtvé. I když to různé nasvítily, tak to vždycky vypadalo komicky, lidi se tam mátožili... Ale pak, díky tomu, že si dali na tvář UV barvu a byly tam vidět jenom tváře a šli jenom zpomaleným pohybem, nedělali žádné klátivé pohyby, tak to vypadalo daleko líp a zároveň to pomohlo hercům. Je dobré využít to u amatérů všeobecně – ale až když se něco nedá dobře zahrát, tak pak hledat možnost v těch multimédiích. Nervat to tam, když se to dá zahrát.

Do multimédií patří taky light design, který se zaměřuje na využívání světla. Bud' to to může být samostatné představení, ale to jsem většinou viděl v cizině. Ale u nás na škole se něco takového objevilo...někdy je to spojené třeba se site specific. Najdeš si prostor, který nasvítíš a nemusí tam být herci (ale je dobré, když tam jsou), a různě se to prostředím nasvětluje, lasery do toho vytvářejí různé tvary – to je light design, práce se světlem. Za pomoci světla dokážeš vytvořit úplně jiné prostředí nebo zhmotnit postavu, objekt. Pomocí laserů můžeš tvořit animace – když se zkříží víc laserů, v místě křížení vzniká světelný bod a díky těm bodům může vzniknout třeba malovaná postava, která po prostoru přechází... A nebo tam může být živý herec, který komunikuje s tím „laserovým“ hercem. Ale light design je jinak vlastně celý mrtvý, je tam sice halda týpků, co ovládají počítače a modifikátory a vytvářejí to samotné divadelní představení, ale nejsou tam živí interpreti. Ale zase pokaždé je to představení nové, vyvíjí se. Na rozdíl od toho, kdy to mají všichni všechno předvolené a jen na začátku zmáčkou enter a jen hlídají, aby se něco nestalo...???

Když byly v Brně Dny scénografie, jeden kluk, Honza Kříž, tančil na jevišti a na projekci měl holku, co tancovala v projekci. On přišel a tancoval s ní (nekontaktní tanec), ta holka se v projekci objevila asi třikrát – a potom vyšla na jeviště a tancovali spolu kontaktně. To mi taky, co se týče multimédií, připadá zajímavé.

Pohledem Ivany Němečkové, vedoucí souboru ZUŠ Žerotín Olomouc

Použila jste někdy ve svém představení prostředky multimediálního divadla?

Multimediální prostředky občas používám, máme ve škole nahrávací studio, tudíž možnost pracovat zajímavěji se zvuky a hudbou. V letošním roce jsme začali pracovat na představení, jehož důležitou součástí je projekce..

V čem a jak mohou multimediální prostředky pomoci při práci dětskému divadlu? Myslím, že práce s těmito prostředky je lákavá, zajímavá, současná.

Jaké moderní divadelní prostředky a postupy mohou dětské divadlo oslovit? Všechny dobré moderní postupy a prostředky.

Společně sestavili Břucháček, Plecháček a Chropáček

DNES HRÁLI

Indiánské příběhy

...aneb Romeo a Julie

Wenuše

SLOVO POROTY

INDIÁNSKÉ PŘÍBĚHY, ZUŠ ŽEROTÍN, OLOMOUČ

Na práci Ivany Němečkové vždycky obdivuji spoustu pěkných nápadů, které na jevišti dokáže s dětmi vymyslet. Nejinak tomu bylo i tentokrát, v inscenaci dvou indiánských mýtů, vybraných z knihy Jáchyma Topola Trnová dívka. Protože však inscenace byla vytvářena v poněkud neregulérních časových podmínkách, jak jsme se dozvěděli od vedoucí souboru, mnohé vznikalo jaksi za pochodu, což je na výsledném tvaru vidět. Ne všechny nápady a zvolené jevištní prostředky jsou funkční, ne všechny jsou stejného řádu, ne všechny jsou schopny zprostředkovat příběhy o závažných otázkách lidského života, a zejména o překračování tabu. Najdeme tu významné akce, které by potřebovaly zvýraznit (např. odmítnutí mladého muže v prvním příběhu) nebo zcela nefunkční ornamenty (např. stínohra v úvodu, která je pozůstatkem vypuštěného příběhu).

Záměr koncipovat inscenaci jako rituál odpovídá charakteru zvolených příběhů. Inscenátoři však nedomysleli, že při jejich dramatizaci poztráceli nebo zkreslili některé důležité motivy, což příběhy oslabuje (zejména fatální proměna dívky v prvním příběhu, motiv opuštění dítěte v druhém příběhu). A navíc převažující způsob sdělování příběhů – někdy až příliš důkladné vysvětlování „obrázků“ – jde proti zamýšlené obřadnosti a působí občas neobratně nebo retardačně.

Diskusi vyvolalo použití některých scénografických prostředků (zejména mikrotenu pro sníh) a hudby. Zatímco všichni ocenili dívku hrající (a to velmi dobře!) na bubínek, použitá reprodukováná hudba byla vnímána jako cizorodá.

K rozpačitému vyznění představení přispěl v některých momentech také trochu vlašný projev dětí, o kterém shodně hovořili jak členové lektorského sboru, tak seminaristé při podvečerní diskusi.

Jaroslav Provazník

...ANEK ROMEO A JULIE, DOHRÁLI JSME, ZUŠ UHERSKÉ HRADIŠTĚ

Jako velice originální se jeví nápad odehrát tragický příběh lásky přes postavy, o kterých se jenom mluví, a naopak jenom mluvit o těch, které u Shakespeara vystupují. Tedy Romeo a Julie naruby. Naruby i v žánru, neboť příběh Rosaliny a jejích přítelkyň míří k poloze komediální, místy k frašce.

Jestliže v příběhu Romea a Julie jde o velkou lásku, pak trojice mladých dam v čele s Rosalinou prožívá své vztahy spíše jen v představách a jako sérii stále nových a dalších vzplanutí.

Autorský text uherskohradištského souboru a jeho vedoucí Hany Nemravové je ovšem obrovským soustem, které v obsahové vrstvě přivodilo kolizi.

K příběhu, o kterém se vypráví, tedy k příběhu Romea a Julie, postavy na jevišti nezaujímají ozřejmený vztah a významné dějové momenty, ani tak krajní podoby, jako smrt, nic neznamenají.

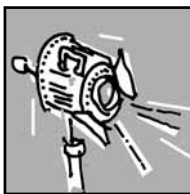
Podobná povrchnost se dostává i do hereckého projevu děvčat, jejich ztvárňování postav. Projev trpí přehráváním a přepjatost hereckého gesta je dovádí k projevu, který přehlazuje vjem z předváděného příběhu a odvádí pozornost jinam.

V inscenaci se objevuje i porušení nastolené logiky děje nebo prostoru.

Využití obecnstva jako chóru v závěru představení se ukázalo jako experiment s účinkem, který neodpovídá záměrům inscenátorů.

Václav Klemens

WENUŠE, VRTULE, 3. ZŠ SLANÝ

Inscenace Wenuše ZŠ ze Slaného trefně doplnila letošní Dětskou scénu využitím současné technologie – konkrétně projekce – v divadle hraném dětmi a také komplexnějším přístupem ke hledání výtvarných prostředků (pet lahve, potravinářské obaly apod.) směrem k volbě tématu inscenace. Tím byla šikana a nepřijetí jinakosti ve většinovém kolektivu, které rezonuje s věkem dětí i aktuální společenskou problematikou.

Otevřela se zároveň obecnější otázka, do jaké míry výrazné výtvarné gesto (tedy v tomto případě právě použití projektoru) napomůže či naopak „nepomůže“ dění na jevišti. Zvolené výtvarné prostředky v tomto případě na mnoha místech v představení fungovaly, ovšem důslednější práce se světlem a tmou by téma a jeho emoční zásah posílila. Touto nedůsledností se totiž oslabil klíčový okamžik, kdy má po třinácti deštivých letech na planetě Venuši vysvitnout Slunce. Také přesnější prostorové řešení situace ve škole by napomohlo hereckému jednání a přesvědčivější motivaci postav.

Inscenace obsahovala také několik sporných, možná ještě nedořešených momentů: např. nejasnost, kdo je postavou, která v nahrávce otevírá úvod inscenace; zda se připsáním postavy šikanované dívky Anny neoslabuje postava hlavní hrdinky – dívky Margot; do jaké míry jsou herecky přesvědčivé vztahy rodičů, kteří vystupují ve filmových projekcích a především závěr představení, ve chvíli kdy dochází k „procitnutí dětí“ a jejich vymanění se z příslušnosti ke skupině „šikanistů“. I přes tyto inscenačně nezodpovězené otázky převažuje sympatická snaha a chuť režisérky hledat a používat v divadle hraném dětmi stejné výrazové a technologické prostředky, které jsou používány v současném divadle.

Dominika Špalková

DNES HRÁLI

Indiánské příběhy

...aneb Romeo a Julie

Wenuše

SEMINÁŘ K INSCENACÍM
4. BLOKU

Seminář A přistoupil k přípravě na diskusi zodpovědně a pečlivě prostudoval včerejší číslo Deníku, kde také našel, co hledal (jak jinak!): vzkaz souboru ZUŠ „Žerotín“ divákům. Na diskusi ho všem přečetli, vy si ho vyhledejte na straně 88. Následoval výčet kladných stránek inscenace Indiánské příběhy: stylové a slušivé kostýmy, bubínky a jiné perkusy, i když mohly být více využity na úkor reprodukováné hudby. Zaujalo je také předání role hlavní hrdinky obou příběhů, ztvárnění motýlů barevnými šátky, princip „vyprávěného divadla“ doplněného obrazy (ale nedotaženými), mluvili také o jiném způsobu předávání příběhu divákovi, patrně v souvislosti s indiánskou poetikou a vyprávěcím rituálem. Zajímavým artefaktem, ale opět málo využitým, byly lodičky – loutky – zvonkohry.

Mezi problémy inscenace zařadil seminář A použití cizorodého materiálu mikroténové fólie v „přírodním“ představení, ačkoli si uvědomují, že soubor využívá jeho lehkost, průsvitnost a určitý vztah k zimě. Nepochopena zůstala stínohra, paravan nebyl dostatečně využit a reprodukováná hudba byla problematická minimálně výběrem. Představení obsahovalo mnoho silných situací, které ale zůstaly na verbální – vyprávěné úrovni a neproměnily se v akci. Na jevišti chyběly fungující vztahy postav, prožitek a angažovanost protagonistů pro hru. „Potřebuje to kontrolovanou energii,“ protože takto není patrné proč to hrají. Tématem by mohly být vztahy muž – žena nebo téma smrti – „když něco nefunguje, žena zemře.“

Zástupce lektorů pak poreferoval o rozboru s vedoucí souboru, připomínky z pléna nezazněly a slova se ujal seminář D.

V inscenaci ...aneb Romeo a Julie cítili účastníci evidentní disproporci mezi režijním konceptem a vnějškovostí projevu hrajících dívek, které si navržený koncept neosvojily. Seminaristům nebylo jasné, jestli jde o zaujetí vztahu k Shakespeareovi nebo o legraci za každou cenu. Prostředky byly pocíťovány jako přehnané, včetně přehrávání a zacházení s vlastním tělem. Seminaristé třídy D byli zjevně pohoršeni, v rovině tématické mluvili o frivolnosti a promiskuitě, v rovině výchovné o nepřijatelnosti. Žádný pozitivní bod nevyzdvihli, chyběla jim základní divadelní logika včetně práce s prostorem, nepřijali taktování děje bubínkem a odmítli zneužití textu W. Shakespeara a diváků k hromadnému přednesu.

Protože jsme tentokrát viděli pouze tři soubory, věnoval se seminář C stejné inscenaci. Příběh pro ně byl nezřetelný, projev nepřirozený, motivace nečitelná, šarže podle nich překryla výpověď. Jejich formulace tématu inscenace zní: jak urvat chlapa. Hlavními otázkami se stal smysl práce na takové inscenaci. A pak málem zaznělo slavné „Kdo to sem poslal?“, neboli proč nebyla inscenace z důvodu nepřijatelnosti metodiky práce s dětmi zastavena už v krajském kole.

Po referátu lektorů P. Janků odlišil samotnou myšlenku přistoupit takto k Shakespeareovi, což je možné a zajímavé, a způsob jak to proběhlo na jevišti. V tuto chvíli vstoupila do diskuse Christiane Page s poznámkou, že žánr frašky je obvykle hrán muži, ovšem s fyzickými proporcemi dívek je to téměř nemožné. Sama se

DĚTSKÝ DISKUSNÍ KLUB

DNES SE LOUČÍ...

Během posledního, horkého dne trutnovské přehlídky se Brůcháček snažil setkat se a pohovořit alespoň s některými soubory, abyste se vy, naši čtenáři, dozvěděli také to, jak se děti na přehlídce měly a s čím odjíždějí. Jak je náhodně potkával, tak se ptal...A na koho se nedostalo, tomu posílá velký pozdrav a poděkování za příjemná setkávání. Zlom vaz!

BOŘEK ZE ZUŠ ŽEROTÍN, OLOMOUC

Po prvním odehraném středním představení „Indiánských příběhů“ jsem se Bořka ptala, jak to proběhlo...„Z představení jsme měli rozporuplné pocity, zvládli jsme to zahrát, ale to publikum reagovalo špatně, nepochopili to. Ale nám se zdálo, že jsme to zahráli dobře. Akorát nějaké detaily ještě musíme doladit.“

Na co se těšíš?

„Na závěrečný potlesk a až se vrátím domů. Ale teď už se domů tak netěším, protože musím řešit školní povinnosti. Musím doladovat známky. Čekám, že dnes večer ale půjdeme do čajovny nebo tak - že oslavíme to, jak jsme to zvládli.“

Která představení tě tady zaujala?

„Obě, co jsem viděl dnes. Líbily se mi oba dva náměty, ale víc bych tlnul k tomu Slanému (představení Wenuše), protože tomu tématu o šikaně se moc lidí nevěnuje. Téma bylo dobře zvolené, a měli dobře zvládnutou i atmosféru. To druhé jsem viděl jen tak zběžně, protože jsem se nejdřív převlíkal...“

STIHLI DIVADLA I ADRŠPACH! ZUŠ HLUCÍN

Jaký je váš největší divadelní zážitek tady?

Acylpyrinci. Super nápad, líbilo se mi zpracování.

Byl to takový zajímavý nápad, vrátit se zpět do těch let...

Adrian Mole. Zajímavě udělané, hudba i zpěv, bylo to dobře zahrané.

A jiné zážitky?

Seznámili jsme se s novými lidmi. S Turnovákama, s Libercem a s lidmi ze Slaného.

Byli jsme v Adršpachu - je krásný, svěží, kamenný, nádherný, odpočinkový...

Zdál se vám v Trutnově nějaký sen?

Já jsem měla bezesné noci - až teď jsem si to uvědomila!

Jsme tady prudce veselí.

Já mám takovou skládačku, tak se mně zdálo, že to skládám jako Tetris.

Mně se nezdálo nic.

VRTULE ZE SLANÉHO PŘED ODPOLEDNÍM PŘEDSTAVENÍM

Jak se vám dopoledne hrálo?

Protože je to ráno, tak jsme byli ještě trochu ospalí.

Udělalí jsme tam jednu zásadní chybu, to už se nestane, doufám...

Snažili jsem se to uhrát, aby byli

jsme celkově taková rozespalí. Dali jsem do toho to, na co jsme v tu chvíli měli. Doufám, že teď to bude lepší!

S čím jdete do toho odpoledního představení?

Chceme se vyvarovat těch chyb, které jsme udělali dopoledne - líp reagovat na sebe a samozřejmě hrát přirozeně. Když to hrajete po několikáté, tak se to automatizuje. A ty reakce jsou automatické - a přitom to má vypadat přirozeně. A živější abychom byli.

JAK SE NA DĚTSKÉ SCÉNĚ MĚLI RECITÁTOŘI JINDŘICH SVOBODA A JAKUB KOLAŘÍK

Jste tady už od pátku a od soboty - jak na vás přehlídka působí?

JS: Začal bych tím příjemným, a to určitě je to, že tady jsou různá divadla, různé typy divadel - loutkové, němý film a tak.

JK: Mně se taky líbí, že tu jsou různé druhy divadel a že všechno má svůj nápad a je dobré, že to ty lidi dokážou ocenit. A že se dostanou až sem a líbí se mi taky ta atmosféra a dílny.

JS: Prošli jsme třemi dílnami. Asi nejzajímavější byla dnešní a to byla loutková dílna, paní Vydrová. Jedině v té dílně se pracovalo s loutkami, zatímco ty všechny ostatní byly spíš o divadle.

JK: Vyráběli jsme loutky a to bylo zajímavé. V ostatních dílnách to bylo o městě Trutnově, ale tady byly spíš hlavní loutky - to bylo příjemné, jiné, zajímavé.

TŘI ŠOHAJI Z HRADIŠTĚ (SOUBOR DOHRÁLI JSME)

Jaký jste měli pocit z představení, která jste tu hráli?

Šlo to postupně – první byl takový rozjezd, druhé bylo nejlepší a to jsme si užívali, ale nepokazili jsme to, a u třetího jsme si to užívali úplně nejvíc a něco jsme tam udělali špatně, takže to šlo takto.

Z lidí v diskusním klubu to viděly jenom čtyři holky. A jedna si s námi o tom vykládala, spí s námi v tělocvičně.

Takže jsme se moc nedozvěděli názory ostatních, protože to neviděli.

Porota nám řekla to, co skoro víme – artikulace, výslovnost...

A ještě jsme se dozvěděli – a to jsme se teda divili – že ty role by měli dostat starší kluci, jestli na to ještě nejsme mladí. Přitom to je kluk, který je ve druhé třídě, je mu osm roků, tak to nás trochu zaskočilo, ale nebudeme se tím řídit.

A ještě nepochopili, co má znamenat ta naše stavba.

Ale byli jsme rádi, že jsme se dozvěděli, co nám porota řekla, co o nás vykládali, protože v Hradci to bylo hrozné. My jsme nevěděli nic a ostatní o nás jo. Jim to říkaly paní učitelky.

Zábava byla tady na dílnách..

Na jakých dílnách jste byli?

Jonášova byla dobrá, tam byla spousta her, to jsme si vyhráli.

I ta Frantova byla dobrá – dramatická. Dělalí jsme scénku o tom, jak ho ráno zastavili policisti: špatně odbočil do ulice, neměl nic u sebe, papíry, občanku... Tak ho napadlo, že bychom to mohli zahrát. Tak jsme to v dílně hráli z pohledu policajty, z jeho pohledu a nakonec jak by to bylo doopravdy.

Která divadla jste si zapamatovali? Co se vám líbilo, co vám utkvělo?

Ti Acylpyrinci, to bylo dobré. Zdálo se mi, že Jonáš nejvíc vyrostl, jak mu ten kostým byl malý.

A pak Tajný deník Adriana Molea – to bylo dobré.

Wenuše.

Bleděmodrý Petr, protože to bylo upřímně asi to nejhorší představení, co jsem tady viděl. To nás teda nebavilo, aspoň ne mně.

No a pak Indiánské příběhy a hlavně Dorka, ta co měla copy a čelenku – my se známe z Hradce.

Komu byste dnes chtěli dát kytku?

Naším holkám a Hance, já jí ještě natrhám.

Dneska je zahrneme květinami!

Na co nezapomenete?

Já si pamatuju na jeden nádherný tanec v pondělí...

Já na něco nezapomenu, ale to se do novin nehodí, ta určitá osoba by si to mohla přečíst.

Měli jsme tady docela hodně obdivovatelek a kamarádek, to je ale standardní.

My se bavíme víc s holkama než s klukama, holkám se dá víc věřit a jsou takové milejší.

Matěji, proč pořád nosíš ten kloboúk?

Nevím. Protože chci mít pleš, protože já ho mám nosit, aby mě nebolela hlava, protože mě jinak bolívá strašně moc, úplně moc. Když ho mám, tak mě míň bolívá, než když ho nemám.

Těž ho nosím, protože to zabírá na holky! Protože si ho chtějí půjčovat. Mám ještě dva doma.

To s tou pleší tam taky můžu napsat?

Jo. Já ji vlastně nechci mít, jenom se bojím, že ji budu mít. Zapaří se hlava a vytvoří se pleš....

Ještě něco důležitého jste neřekli?

Ať všichni dojedou do Hradišťa, že tam taky máme dobrou čajovnu, rovnou dvě, ta dobrá je pod kaštanama u autobusového nádraží.

DÍLNA S HANKOU ŠIMONOVOU

Vyrazili jsme až ve tři čtvrtě na devět, protože jsme ještě čekali na další příchod. V počtu celkem dvanácti lidí jsme se vydali do trutnovského lesoparku. Ještě než jsme vyšli, rozdělili se děti do dvojic tak, aby nebyli spolu lidé ze stejného souboru. Během cesty měli za úkol zjistit o tom druhém co nejvíc. Když jsme po namáhavém výstupu došli na místo určení, účastníci dílny si stoupili do kruhu (dvojice vedle sebe) a po jednom představovali toho druhého tím způsobem, že řekli jeho jméno a pantomimicky zahráli nějaké tři informace o něm. Pak každý předvedl něco o sobě, co tomu druhému neřekl. Po další hře vyjmenovávaly děti příklady improvizace v běžném životě a vymýšleli rady, jak by měl člověk správně improvizovat.

Pak se znovu vytvořily dvojice (opět někdo z jiného souboru a dvojice nesměly být stejné jako na začátku) a všechny dvojice měly ze sebe vytvořit předměty, které říkala Hanka (květ a stonek, prst a prstýnec, hlava a ucho...) Pak přišly na řadu další improvizací hry a děti postupně ztrácely ostych a improvizace jim šla stále lépe.

Poté se znovu rozdělily do dvojic a ve dvojicích vyprávěly příběh tím způsobem, že každý řekl jedno slovo. Pak se lidé mezi sebou prohodili a to samé dělali znovu. Na řadu přišlo i setkání dvojic na večírku, kde mezi sebou vedly různé hovory. Další částí byl proslav „trutnovských radních“. Každá dvojice předstoupila před ostatní a stejným způsobem jako v předcházející hře seznámili bez předchozí domluvy „trutnovské občany“ s novými usneseními. Občas došli radní k zajímavým závěrům. Pak se děti rozdělily do tří skupin (3+3+4) a Hanka jim oznámila, že současná kašna na náměstí se ruší a že mají nakreslit jednoduchý návrh a poté ho prezentovat ostatním skupinám. Přesunuli jsme se na náměstí, kde Hanka rozdala papíry a děti se pustily do práce. Když byli všichni hotovi, došlo na předvedení návrhů ostatním skupinám. Kašny byly pěkné, obzvláště se mi líbil nápad s trutnovským drakem. Děti odcházely z dílny znaveny sluncem, ale nadšený. Myslím, že nikoho ani nenapadne pochybovat o tom, že se jim na této dílně líbilo a že si to užily.

Malým kazem na kráse byly bohužel časté přesuny kvůli těžbě dřeva v trutnovském lesoparku. Ironií bylo, že až na konci dílny jsme objevili krásný plácek jako stvořený pro dílnu. Škoda. Ale dílně to nevadilo a byla pro všechny příjemným dopolednem.

Tchořáček

NÁROČNÍ A SPOKOJENÍ: DIVADLO VYDÝCHÁNO, ZUŠ LIBEREC

Z čeho máte největší divadelní zážitek?

Ze života Acylpyrinků – bylo to strašně vtipné, a jak to ještě úžasně neladilo, a to oblečení! A jak se neudrželi, to mě bavilo...

Víc se jich tam odbouralo

Takové pěkné rozloučení na závěr.

A z dětských představení?

Líbily se mi ty děti ze včerejška – Svítav, Havěť všelijaká. Připomnělo mi to naše staré představení, tu Sísu Kyselou.

Jací byli lidi tady v Trutnově, jak na vás zapůsobili, koho si pamatujete?

Hlučin – Bluma – Vlád'a se nedá zapomenout.

Oni mu říkají Bluma, protože vypadá jako Orlando Bloom, ten kudrnatý.

Co jste ještě zažili?

Objevili jsme výbornou zmrzlinu, na bowlingu jsme byli - tady to máte aspoň levné.

V dílnách se toho prožilo dost, tam se i ty vztahy daly dohromady.

S námi byl dnes Vojta z redakce a některé vtípky neustál a musel se jít projít, aby se vysmál.

Jak hodnotíte dílny, kterými jste prošli?

Adam: Mně se líbilo to s tou Vydrovou, bylo to záživnější. Když jsme byli s Hankou, nelíbilo se mi, že to bylo takové roztahané...

Nikola: Mně se to s Mirkou taky líbilo, ale vadila mi dílna v pondělí – nepamatuju si s kým – tam jsme se ani nepředstavili.

Nikola: Mně se líbily obě dílny, na

každé bylo něco hezkého.

David: Mně se ta dílna s Vydrovou vůbec nelíbila, prostě mě to nezaujalo. Ani ten přístup – vůbec jsme se neseznámili. Dneska jsem byl u Hanky a to mně bavilo.

Andrea: Já jsem byla v pondělí u Oplatka, to se mi líbilo, hrozně mě to bavilo, měl i hezky udělaný i ten temporytmus těch čtyř hodin, pořád to gradovalo a někam to šlo.

Tonda: Já jsem byl u Mirky Vydrové a strašně jsem se tam nudil. Líbilo se mi, jak jsme měli zavázané oči, drželi jsme se za ruce a někam jsme šli. Dneska u Hanky to bylo víc zábavnější.

Kdybyste si měli dílnu vybrat podle vlastního přání, jakou byste si vybrali?

Já bych si zopakoval tu improvizaci. Nebo kdyby mi někdo pomohl, abych se naučila zpívat

Pěvecká dílna nebo muzikál nebo seminář o vedení dětských dramatiků – seminář pro starší děti ze souborů.

Já cokoli, kde se dá vyřádit na jevišti, ale aby to mělo smysl, třeba něco k dramaturgii nebo použití hudby, světla...

Já bych si raději prošel všechny dílny, abych zjistil, co by mně bavilo víc – to je škoda, že člověk se tady dostane jen do dvou dílen, že jsme si nemohli projít všechno!

Jak jste spokojeni s tím, jak jste zahráli představení?

My si myslíme, že jsme to zahráli jako nejlepší představení, co jsme kdy hráli, teda to odpolední. Udělali jsme tam nějaké změny a svlíkání – a dohnalo nás to k tomu výsledku. Líba rekla, že teď to mělo „koule.“

Postava z představení O kocouru, kohoutu a kose souboru Horní-Dolní, ZŠ Sloupnice

PUTOVÁNÍ ZA LÉTEM

Včera večer uspořádali trutnovští organizátoři pro děti ze souborů Putování za létem. Z redakce se zúčastnil Tchořáček – jako organizátor a pomocník na kontrole. Odešel rovnou z diskuse pro děti ze souborů a vrátil se v jedenáct v noci. Byl unavený, hladový a říkal, že to bylo fajn. Víc neprozradil. Tak se najeď a poslaři jsme ho spát. Články z dílen už měl našťastí hotové, jinak by mu to neprošlo!

za redakci Chropáček

KATKA A KATKA Z BUBU VSETÍN

Jaký máte pocit po úterním představení?

Dobrý, protože lidi se smáli i věcem, které nám už neprijdou směšné, a teď se smáli pořád.

Jak se v Trutnově máte?

Teď máme nemocnou jednu členku, Zuzku, takže musí být v šatně a pořád jenom ležet. Včera jí bylo špatně, ale představení hrála (nikdo ji nemohl zastoupit, hrála Kropenatou, hlavní roli). Dneska byla u lékaře a má angínu.

Dobrý byl seminář od Jonáše, hráli jsme tam divadlo.

Byli jsme na zmrzce, ten seminář byl dobrý.

Řekli vám na diskusním klubu něco užitečného?

Viděl nás jenom jeden soubor, kde jsou čtyři lidi a od těch jsme se moc nedozvěděli.

Od poroty – že ty zvířátka byly moc neohebné – málo možností a malá energie.

A vy si to myslíte taky?

Já nevím. Když je to od těch profesionálů...

Co byste teď napsaly na pohlednici domů?

Že už se těším domů...

Že všechny pozdravujeme.

*Ptal se, zapisoval a srdečně se loučil
Brůcháček*

BYLI JSME U TOHO

SEMINÁŘ A - BERNHARD PAUMANN

Seminář A tentokrát strávil podstatnou část dopoledne přípravou na večerní prezentaci své práce. Nejprve se ale všichni potřebovali rozehrát a uvolnit, čemuž byly věnovány necelé dvě hodiny. První úkol – chůze na hudbu prostorem tak, aby přitom tělo vydávalo co nejméně energie a nikde v něm pokud možno nevznikalo napětí. Tělocvičnou za zvuků rytmické hudby podusává skupina hadrových panáků. Střídání jemnějších a tvrdších pasáží v další hudební skladbě přináší impulsy pro pohyby strohé, robotické, nebo vláčné. Pak nastává velmi příjemná práce ve dvojicích. Zatímco jeden leží, druhý se ho nejrozdůšněji protřepáváním, masírováním a poklepáváním snaží zcela uvolnit, a když se mu to podaří, role se vymění. Plecháček kouká, závidí, poslouchá hudbu, která není pomalá a meditativní, jak byste možná čekali, ale opět poměrně rytmická. Potom opět dvojice, kdy jeden dělá lenocha, kterému je zatěžko vůbec stát na nohou, druhý se ho naopak snaží postavit. Pro „nelenocha“ je to celkem namáhavé, není proto divu, že po minutce přichází střídání, ať taky lenoch kouká makat, že? Konec lenochů, přichází rozdělení do tří skupin zhruba po pěti a cvičení s poetickým názvem „bubli-fuk“. V kroužku uprostřed „bublinek“ chodí jeden se zavřenýma očima. Nemusí se však bát, že někde narazí nebo si ublíží. Může se bez obav vydat kamkoli křížem krážem tělocvičnou – „bublinky“ ho stále obklopují a nedovolí, aby si ublížil. Když se všichni vystřídají uprostřed kroužku v roli slepého, vytahuje lektor prádelní gumi. Je patrné, že toto cvičení už se v předchozích dnech objevilo, a tak není třeba dlouhého vysvětlování. Seminaristé už se rozdělují na dvě poloviny, každá dostává jednu gumu. Zní hudba a každý se pohybuje, tančí – uvnitř gumi, vně a zase dovnitř, vevnitř a zase venku... Pokud se v průběhu semináře v někom uhnízdyly negativní pocity, nebo potřebuje vybit agresí, má možnost hned v následujícím cvičení. Ovšem jen zpomalene, stylizovaně a na hudbu. Pro Plecháčka je to pastva pro oko! Nejvíce se mu ovšem líbí, jak si to beze špetky úcty vyřizují jeho mladší kolegové studenti se svou vyučující, rovněž účastníci semináře. Jestlipak se karta obrátí na hodinách dramaturgie? Aktivita končí a bývalí agresori si všichni potřásají navzájem rukama. „Já jsem to tak nemyslela.“ „Mám tě rád! Mám tě rád!“ Přátelský povyk ustává a každý za zvuků hudby s africkými motivy vytřepává a vytřepává své tělo.

Po pauze se přemýšlí, plánuje a navrhuje, co a jak ukázat ostatním při večerní prezentaci. Propojit nějak všechna cvičení, které jsme dělali? Jak? Máte nápady? Ozkoušen je i návrh lektora pustit si určitou skladbu a na ní nalézt asociace. Debata není snadná, nápadů je spousta. Začíná se zkoušet. Plecháček se nenápadně vytrácí – večer se chce nechat překvapit.

Rozhovor s Bernhardem Paumannem (překládala Petra Kunčíková):

Co bylo hlavním zamýšleným cílem semináře, když jste ho připravoval, a jak jste spokojený s jeho naplněním?

Nevěděl jsem dopředu, co mě čeká, ale hned po prvním semináři jsem pochopil, že zde můžu pracovat s profesionálními lidmi, otevřenými pro tvořivost. Pracovali jsme bez větších problémů, byli otevření ke mně i k sobě navzájem. Jsem moc rád, že to tak bylo.

Proč, podle čeho jste vybíral právě tyto materiály, se kterými se pak v semináři pracovalo (fólie, balónky, bílé pytle...)?

Věděl jsem, že v semináři budou lidé, kteří budou pracovat s dětmi a mládeží. Chtěl jsem tedy, aby to byly materiály, které budou moci v praxi použít.

Je nějaký rozdíl, když pracujete na semináři tady a u vás v Rakousku? Má na to nějaký vliv rozdílná mentalita?

Ještě nikdy jsem nepotkal tak otevřenou a vstřícnou skupinu. Pro lektora je radost, že stačí dát jen impuls a ten je s velkou intenzitou rozpracováván. To jsem poznal poprvé.

V brožuře je u vašeho jména mj. napsáno, že jste také pořadatelem přehlídek mladého divadla. Mohl byste nějak porovnat vaše přehlídky a Dětskou scénu?

Naše přehlídky nemají tak velké měřítko, účastní se jich méně lidí. Míváme maximálně 12 – 15 divadelních skupin, z toho 4 – 5 zahraničních. A také jsme nevyvinuli takovou diskusní kulturu.

A jedna otázka též pro tlumočnici Petru Kunčíkovou:

Petro, ty jsi taková dvorní překladatelka Dětské scény, je to náhoda, že máš vždycky čas, nebo je to tvůj osud?

Počítala jsem zrovna včera, že je to už můj 5. ročník. Líbí se mi, že je to spojení jazyka (Petra umí německy, anglicky a španělsky, pozn. Plech) s divadelní prací. Takže na Dětskou scénu si čas vždycky ráda udělám.

P.S. Jen doufám, že nepozvete na seminář žádné Francouze! Francouzsky prostě neumím!

Plecháček

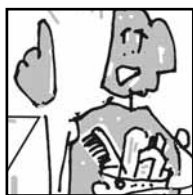
VŠIMLI JSME SI

SEMINÁŘE A

BYLI JSME U TOHO

SEMINÁŘ D S LUĐKEM RICHTEREM - PRO TY, CO CHTĚJÍ VĚDĚT VÍC

Středeční dopoledne začalo pro účastnice semináře opět návštěvou kina (inscenace Indiánské příběhy, ...aneb Romeo a Julie a Wenuše) s diskusí o shlédnutých představeních již v pauzách mezi představeními. Pod střešou národního domu pak rozbor jednotlivých představení pokračoval. Pět dívek a žen a Luděk Richter, všichni povzbuzováni čokoládovými pochoutkami, se pustili do analýzy inscenací. Nejvíce prostoru věnovali Indiánským příběhům. Luděk Richter začíná diskusi otázkou „Jak vás to těšilo či netěšilo a kde vidíte toho příčiny?“ Prvním tématem, jehož vysvětlení se skupina pokouší dobrat, je **slovo a akce nebo obraz** a jejich paralely, dublování apod. v jevištní hře. Hovoří se o tom, jak působí vypravěčské slovo následovano akcí znázorňující význam slova a jak působí akce, komentovaná následně slovem. Hovor se stáčí ke konkrétním momentům představení Indiánské příběhy. Další lektorovy otázky zní například takto: „Jakým způsobem by se funkční využití slova a akce ve spojení v tomto představení dalo realizovat?“ nebo „Mohlo by se slovo spojovat s jednáním?“ Rozvíjí se soustředěná debata, přehledná a celkem věcná zejména díky malému počtu diskutujících. Kritizována je u Indiánských příběhů upovídanost. Druhým tématem analýzy byla **práce s materiálem** na jevišti u jednotlivých představení. Luděk se ptá: „Jakou funkci má práce s igelitem? Jak je s materiálem zacházeno?“ Pojmenovávají se některé nedůslednosti a nesrozumitelnosti v práci s výtvarným znakem, včetně loutky „Čena“. Diskuse na chvíli odbočuje k otázce vnímání fyziologie herců (Měla dívka, zakletou ve sněhové zemi, hrát raději blondýna?), k symbolice vnějšího vzhledu a stereotypům vnímání materiálu těla. Naštěstí Luděk otevírá třetí téma diskuse – herectví, **naplňování situace hereckou akcí, jednáním**. Seminaristé shledávají, že herci sice v olomouckém představení nerušili, nebyli mimo, ale nehráli; divákům chyběly na jevišti emoce a zúčastněnost některých dětí v chóru. Po ukončení debaty nad Indiánskými příběhy se seminář ještě na chvíli stáčí k představení Wenuše (řeší se funkce rodičů a motivace šikanování) a k představení ...aneb Romeo a Julie (Nebyly děti zneužité? A nechťely to tak samy? Jakou funkci měly služby? Jaký je vztah služek a Julií?). Seminaristé jsou velmi otevření a přímí ve formulaci svých názorů, nepodléhají emocím, i když se na mnoha věcech neshodnou. Doufám, že takovéto podobné otevřené diskuse se odehrávají na vysokých školách; ani tam by neměly být monologickou prezentací osobních názorů přednášejícího. Luděk Richter naopak ukazuje, jak se učit diskusí. Tečkou za dopoledním seminářem je minipřednáška o rozdílech recitace, divadla a divadla poezie.

Jelikož seminaristé budou sledovat inscenace také odpoledne, zadává se seminaristům úkol: sledovat režii a to, jakým způsobem ji děti přijímají. Kdy dochází k tomu, že režie jakoby „není vidět“ a neuvědomujeme si ji? Luděk radí dívat se na představení podruhé, „čistýma očima“ a některé z vyhraněných názorů si před seminářem k inscenacím znovu promyslet.

Břucháček

DOŠLO POŠTOU

OD CHRISTIANNE PAGE

Děkuji

Nejprve bych ráda poděkovala všem, kteří mají na starosti přehlídku dětského divadla v Trutnově. Všem, kteří mě na ni pozvali a kteří mně tak umožnili seznámit se s výsledky práce dětí a mladých lidí ze všech krajů České republiky, poznat město, jeho náměstí, jeho poklid a také pohodu, vstřícnost účastníků a organizátorů!

Od pátku sleduji dětská představení a diskuse, které mně zdarma a obětavě tlumočí Veronika (jedna ze tří dívek, jež příští rok přijedou na jeden semestr studovat na Université d'Artois) a Emmanuelle (mladá Belgičanka, která studuje v Praze).

Když se dívám na představení a hovořím o nich s různými lidmi (většinou v angličtině), zdá se mi, že si klademe stejné druhy otázek a že máme podobné principy, i když se naše metody mohou lišit. Jde nám o respekt k dětem, o jejich osobnost a o to, aby se děti mohly vyslovit prostřednictvím zkušeností, která jim umožňuje se rozvíjet. Jde tedy o výchovu divadlem, ale také o výchovu k divadlu, neboť - jak bylo několikrát zmíněno -, snažíme se o to, aby děti mohly objevovat, co je to divadlo, a aby se mohly učit divadelnímu jazyku a divadelním konvencím. Když píšu tento článek, vybavuje se mně například (nemohu zmínit vše) včerejší představení vsetínských loutkářů, kteří se dotkli závažného problému manipulace. Bylo tu také představení nejmenších dětí ze Svitav, které se cítily pozoruhodně dobře v prostoru hry, a přitom projevovaly velkou dávku schopnosti improvizovat, opravdovosti a radosti ze hry, kterou bylo potěšné sledovat. Vím dobře, jak náročná je to práce, abychom dospěli na scéně k tak přirozenému projevu. Zcela mě uchvátilo

večerní představení divadla DRAK, jež mě pobavilo, dojalo a vyvolalo ve mně závěst, že sama nemám takové úžasné nápady!!!

Souběžné kritické analýzy dětských představení svědčí o snaze soustavně se zamýšlet nad prací vedoucích souborů. Nevím, jestli vedoucí byli přítomni na každé diskusi; a pokud tam byli, myslím, že nevstoupili do debaty, což mně připadalo zajímavé.

Stejně tak jsem velmi ocenila debaty, kterými odpoledne končila; bylo mně jen líto, že se jich nemohu aktivně účastnit, protože neznám jazyk. Zejména mě zajímala diskuse 19. června, která se uzavírala otázkou dotýkající se problematiky témat. Tato problematika velmi zajímá, protože souvisí s otázkou, kterou si kladou režiséři i děti: Kdo navrhuje téma? Kdo ho volí? Jaká jsou kritéria volby tématu? Jak to funguje? Zajímalo by mě, jaká témata se nejčastěji objevují. Zdá se mi, že by stálo za to se tomu hlouběji věnovat: sepsat si témata, na nichž se v daném roce pracovalo, zkoumat je vzhledem k věku, cílům atd....

Závěrem: Vracím se do Francie s odhodláním o spoustě věcí vyprávět svým kolegům a přátelům, kteří se zajímají o dramatickou výchovu. Česko dokázalo vytvořit základní podmínky, které dovolují rozvíjet tuto výchovu. Ve Francii jsou podmínky odlišné. Mnohdy rozvoj spíše komplikují než usnadňují - navzdory přání mnoha učitelů. Dramatická výchova samozřejmě existuje a má různé podoby (kluby na středních školách, „oficiální“ dílny vedené umělci v rámci systému tzv. patronátu), ale nemáme stejné možnosti na úrovni vysokoškolského vzdělávání. Máme program Umění divadla, ale Université d'Artois je jedinou univerzitou ve Francii, která nabízí vzdělání v oblasti pedagogiky dramatu. Navíc se zdá, že i to, co existuje na základních a středních školách, na lyceích, o univerzitách nemluvě, je dnes ohroženo.

Christiane Pageová, přeložil Jaroslav Provazník
20. června 2007

VŠIMLI JSME SI

SEMINÁŘŮ

Seminář D

Seminář B

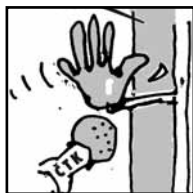
Seminář B

Christiane

ANKETA

CO TO JE MULTIMEDIÁLNÍ DIVADLO?

Ptali jsme se dospělých...

Když se kombinuje víc stylů komunikace – ale nevím. (Miloš)

Ty brd'ó. To je hrozná hromada věcí na jedné kupě. Fakt nevím.

Spojení zvukové, filmové, pohybové, divadelní a ještě nějaké části a to je pro mě multimediální divadlo. Někdo dělá jenom zvuk a pohyb, někdo si promítá obrázky. Používají jiné prostředky. Nepoužívají herectví, mimiku, nahrazují všechno multimediálním výrazem, hudbou, barevností. (Michal)

Je to asi divadlo, které obsahuje prvky nějakých systémů, které využívá co nejvíc smyslů, které člověk má. Snaží se zaměstnat třeba i jiné divákovy smysly. Asi nejvíc spojení, hudby, obraz, nějaký prostor, vizuálně... (Zdeněk)

Divadlo které používá více médií, třeba film, video, co si člověk vymyslí, záleží na tom, kdo to vytváří. Zapojují se různé prostředky audio a video, technické prostředky, které v normálním divadle nejsou potřeba. Pro amatérská divadla je to myslím si dost velký oříšek, už při tom sestavování, aby se člověk nesekl a neudělal nějakou velkou show, která bude působit trapně. A dnes, i když jsou ty prostředky relativně levné, stejně je to nákladné. Udělat dobré video není žádná sranda. (Jiří)

To je, když se na jevišti promítá film, do toho obrázky a zároveň se pouští rozhlasová hra, někdo to natáčí a hned promítá na jeviště... (Jana nebo Lenka)

Budování více nějakých stylů, projekce, informace, třeba zvuky, video, promítaný text, nápisy, doplňující texty nebo něco zvukového. (Jenda)

Když je cíl divadla posílený multimediálními složkami – to znamená projekcí, hudbou, světelnými efekty, ale aby to neubilo to divadlo. Normální hudba a světla v divadle – to není multimediální, ale kdyby se to použilo nějakým neobvyklým způsobem, třeba neobvyklá světla, tak se tomu říká multimédia. (Petr)

Divadlo, které ke komunikaci používá i jiná média, třeba hudbu, která nejenom že podporuje divadelní účín, ale může tam něco nést sama o sobě a stejně tak ta projekce. Ty jednotlivé přibrané prvky tam mají i svoji vlastní funkci, fungují svým způsobem. (Vít'a)

Ptali jsme se dětí...

Částečně je to i to naše představení. V tom, že je tam ta projekce. Pracuje se hodně s technikou, hudbou, televízi, promítání. (Vrtule)

Zvlášť jsem to slyšela, ale dohromady ne. Je to víc věcí najednou, když se tam hraje, zpívá a tančí. (Hlučín)

Já nevím, to fakt nevím (Tereza)

Když je v tom použita technika, třeba televize, která opravdu běží. Plazmovka a je opravdu puštěná. Třeba v Kachně na pomerančích. (David)

VŠIMLI JSME SI

Tajný deník Adriana Molea, Drak Hradec Králové

Obrazy ze života Acyl/pyrinků, Hop - Hop Ostrov

Deník Dětské scény

KDO KE KOMU PATŘÍ

Možná jste si ani nevšimli, ale na letošní dětské scéně se pohybuje poměrně velké množství dvojic – partnerských a příbuzenských. Některé z nich se podařilo Chechtáčkovi dostihnout a právě k nim se váže naše opravdu poslední hra Kdo je kdo, tentokrát ve variantě Kdo ke komu patří. Správné odpovědi najdete na poslední stránce.

Jiří

Jana

Zuzanka

Irena

Azalka

Lenka

Ivana

Jaroslav

Jakub

Jonáš

Jiří

Lukáš

KDO JE KDO Z REDAKCE?

*Tchořáček nikdy nepije pivo v přítomnosti Chropáčka.
Čmáráček zhlédl o jedno představení více než Čmuchaček.
Čmuchaček na žádná představení chodit nesmí a Čmáráček ve dne spí.*

*Plecháček obvykle nakukoval do seminářů.
Když někteří stydliví lidé vidí Chechtáčka,
vyzývají ho, ať jde pryč a skrývají před ním svou tvář.*

*Chechtáček naopak viděl úplně všechna představení.
Tchořáček a Hrocháček byli (nezávisle na sobě)
k vidění na jevišti.
Břuchaček mluvil během přehlídky s úplně všemi
soubory a jezdil na kole.*

*Všichni lidé jsou starší než Tchořáček. a nej-
mladší je Čmuchaček.
O Čmuchačkovi se dá říct, že žere, ostatní jedí.
Chropáčka poslouchají všichni ostatní Ácci, snad
kromě Čmuchačka.*

Už víte? Jestliže ano, doplňte si ke jménům redakce v tiráži přezdívky!

SOUTĚŽ - KOMIKS

Ke komiksové soutěži přišlo 97 odpovědí. Žádná se nám nelíbila, a proto uveřejňujeme svoji vlastní verzi....

BLAŽKOVÁ - DÍL 9. - ÚKLID

PŘÍMO Z VÝHNĚ

Chropáček vytýkal již po několikáté Hrocháčkovi, že píše články příliš složitým jazykem, kterému čtenáři nerozumí. Hrocháček odporoval a odvolával se na P. Pavse a jeho knihu Divadelní slovník. „Jenže ty nepíšeš slovník,“ zkusil to ještě Chropáček. „Já sám jsem slovník!“ odvětil povzneseně Hrocháček.

V redakci se v určitou chvíli strhl velký potlesk. Ne, neoceňovali jsme jím žádný předvedený výkon. To zas jen přiletěli ti komáři...

Redaktoři mají dost. Unava je zmáhá, hledí krhavými zraky do monitorů, tu a tam někdo vybuchne v hysterický smích...Svorně přísahají, že už je to naposled a do redakce už se příště zlanřit nedají, a to ani kvůli smutným očím Jakuba Huláka.

(Ale možná, že jenom pěkně kecají.)

Nyní už můžeme prozradit, jak to bylo s Medvědem. Tchořáček, Plecháček a Břucháček ho našli první přehlídkový den cestou na „lesárnu“ u kontejneru na netříděný odpad. Zželelo se jim ho a adoptovali ho. Ted' se nemohou dohodnout, s kým pojedou Medvěd až domů. Chcete ho? Svěřme ho rádi do dobrých rukou!

POZNÁTE JE?

Správná odpověď k hádance z čísla 5:

1-K, 2-L, 3-M, 4-J, 5-I, 6-D, 7-E, 8-F, 9-G, 10-H, 11-A, 12-C, 13-B

KDO JE KDO?

Správná odpověď k hádance z čísla 6:

1-8, 2-11, 3-7, 4-10, 5-12, 6-9

MILÁ THALI!

Mám něco převratného k tématu multimedialního divadla. Jistě víte, že už existuje syntetický herec, ale já jsem nyní vynalezl herce instantního! Co ty na to, Thali?

Čestmír, 24 let

Skvělé, ale obávám se, že budeš muset počkat, až někdo vynalezne tekuté divadlo.

Bydlím na penzionu Úsvit a okna mám k lesu. Celé noci bylo z lesa slyšet zvláštní zvuk nějakého zvířete, znělo to jako „krrrch krrrch, krrrch krrrch“ Nevíš, co to bylo?

Otylie, 19 let

Podle mě to byl tetřev. Nebo tam demonstroval nějaký zneužívaný vedoucí hrou na dřívka svůj odpor k Dětské scéně.

Jaký je vztah kosmického prostoru k dětskému divadlu?

Tomáš Žížka

Tomáši, to je velmi složitá otázka. Odpověď na ní je tak rozsáhlá, že ji z technických důvodů zařadíme až do příštího čísla. Děkujeme za pochopení. Thali.

deník nejčtenější zpravodajské noviny
...moje noviny

www.krkonosky.denik.cz/ds

Reportáž z festivalu

- fotografie představení
- záznamy seminářů
- názory účastníků

BLAŽKOVÁ - DÍL 10. - OKNA

DENÍK DĚTSKÉ SCÉNY- ČÍSLO 6.

Redakce: Eva Brhelová, Iva Dvořáková (šéfredaktorka), Lukáš Horáček, Terezie Pecharová, Vojtěch Dvořák, Michal Drtina (foto), Pavel Kocych (sazba, ilustrace, grafická úprava) a Matěj. Tisk: Ofset Úpice. Redakce sídlí v Národním domě. Uzávěrka – 21.6. 2007 v 2.25. Vychází 21.6.2007 v 10.00 . Náklad – 200 ks.